

УДК 336.76

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ТЕХНІЧНИЙ АНАЛІЗ» ТА ЙОГО МЕТОДИ**А. С. Кравченко**Національний університет біоресурсів і природокористування України
вулиця Героїв Оборони, 15, Київ, 03041, Україна

Представлено сучасні підходи до розкриття сутності технічного аналізу у якості методу, який дозволяє ефективно використовувати фінансові ресурси та фокусується на зміні динаміки цін з метою визначення трендів і прогнозування ситуації на ринку. Відзначено, що передумовою забезпечення прибуткової біржової діяльності є здійснення аналізу і прогнозування ситуації на біржовому товарному та фінансовому ринках. Обґрунтовано важливість застосування методів технічного аналізу у здійсненні прогнозування ситуації на біржовому товарному та фінансовому ринках.

Запропоновано уточнене поняття технічного аналізу як економічної, графічно-математичної системи дослідження ціни, об'єму, відкритого інтересу учасників ринку для прогнозування тенденцій ринку та формування оптимальної торгової стратегії. Висвітлено класифікацію основних методів технічного аналізу та розкрито їх особливості, а саме: основні – до яких відносять, чарти динаміки ціни активів, об'єму торгів, відкритих інтересів; допоміжні – динаміку цін, об'єм торгів, відкритих інтересів, можна представити найбільш прийнятним для сприйняття видом діаграми лінійю, японськими свічками, барами, хрестиками-нуликами; закономірності – паттерни, фігури, які є індикаторами зміни тенденцій ринку; алгоритмічні – ковзні середні, смуги Боллінжера, момент, стохастичний осцилятор, індекс відносної сили, рівні Фібоначчі, хвилі Еліота, лінії Гана тощо. Встановлено, що основною метою торгівлі на біржовому фінансовому ринку є отримання максимальних прибутків, проте така діяльність пов'язана з постійним фінансовим ризиком, якого неможливо уникнути, а лише мінімізувати та спрогнозувати на майбутнє.

Ключові слова: технічний аналіз, чарти, паттерни, алгоритми, технічний аналіз біржового фінансового ринку, прогнозування біржового фінансового ринку.

Постановка проблеми

Біржовий ринок є економічною системою взаємовідносин між покупцями і продавцями щодо трансферу активів й фінансових ресурсів та хеджування ризиків. Передумовою забезпечення прибуткової біржової діяльності є аналіз і прогнозування ситуації на біржовому товарному та фінансовому ринках. Таким вимогам відповідають математичні та графічні методи технічного аналізу, фінансово – грамотно використовуючи, які можна правильно проаналізувати й спрогнозувати стан ринку, що дозволить сформулювати ефективну, прибуткову торгову стратегію.

Аналіз основних досліджень та публікацій

Дослідженню окремих питань методів технічного аналізу присвячені праці переважно іноземних науковців: Е. Наймана, О. Елдера, Д. Мерфі, Д. Швагера, Г. Морріса та інших. Проте, на практиці зазначене питання потребує подальшого дослідження.

Мета, завдання та методи дослідження

Мета дослідження полягає у теоретико-методичному обґрунтуванні поняття технічного

аналізу та його методів. Завдання дослідження – уточнити сутність дефініції «технічний аналіз», запропонувати класифікацію методів технічного аналізу та розкрити їх особливості. Методологічною основою дослідження є наукові положення як фундаментальних, так і прикладних досліджень у галузі біржової діяльності. В роботі застосовано методи: групування, аналізу, синтезу, гіпотетичний тощо.

Результати дослідження

Ефективне функціонування учасників біржового фінансового ринку: фінансових інституцій, які зацікавлені в отриманні фінансових активів за належною ціною та спекулянтів, для яких необхідно отримати максимальний прибуток при мінімальних ризиках, неможливе без детального аналізу ринку. Використання методів технічного аналізу допомагає активним учасникам біржового фінансового ринку сформувати прибуткову торгову стратегію та мінімізувати настання несприятливих фінансових подій.

Виникає необхідність у дослідженні сутності поняття «технічний аналіз» та його методів. Глумачний словник української мови трактує поняття «сутність», як основне, найголовніше, в

кому-, в чому-, суть [1]. Необхідно дослідити найголовніше, основне, в дефініції «технічний аналіз». У науковій літературі існують різні підходи до визначення сутності поняття «технічний аналіз».

Етимологія словосполучення «технічний аналіз» походить від англійської мови «technical analysis», яке має тотожне значення. В свою чергу, в українському тлумачному словнику поняття: «технічний» (походить від слова «техніка») має значення сукупності прийомів та методів, що використовуються для дослідження [1]. Е. Найман в книзі «мала енциклопедія трейдера», розкриває поняття «технічний аналіз», як аналіз графіку динаміки цін та графіку об'єму торгів з минулого періоду до поточного, без врахування інших факторів впливу [2, с 134]. О. Елдер в книзі «Основи біржової торгівлі» розкриває поняття «технічний аналіз», як класичний аналіз графіків та прикладну психологію, яка дозволяє розпізнати тенденцію ринку та зміни поведінки учасників ринку («натовпу»), що дозволяє приймати правильні рішення у біржовій торгівлі [3, с 29, 31].

Іноземний словник поняття «технічний аналіз» розкриває як метод інвестування, який дозволяє ефективно вкладати фінансові ресурси та фокусується на зміні динаміки цін, для визначення трендів та прогнозування ситуації на ринку в перспективі [4]. Д. Мерфі надає визначення поняття: «технічний аналіз» як вивчення динаміки ринку шляхом використання графіків, з метою прогнозування зміни динаміки цін у майбутньому [5 с. 2]. Д. Швагер вважає, що «технічний аналіз» направлений на дослідження графіків, і це є тільки набором різних інструментів, правил та вмінь, на кшталт

середньовікової алхімії [5 с. 2]. Також виділяє в методах технічного аналізу дослідження ціноутворення на ринку щодо індивідуальних контрактів розгляд графіків за тижні та місяці за багато років [5 с. 251].

У. Баффет зазначив, що технічний аналіз – це фігури з алхімії та наголосив, що він має похибки прогнозування особливо в довгій перспективі [6]. Г. Морріс розкриває поняття «технічного аналізу» як сукупність різних інструментів, що надають важливу економічну інформацію, котра виступає індикатором ситуації на ринку, зокрема поведінки «натовпу» і використовується для аналізу ринку інвесторами [7].

Враховуючі вищезазначені тлумачення терміну «технічний аналіз», варто зауважити, що більшість науковців розкриває в цій економічній категорії як основне – аналіз графіків цін, деякі зауважують про відображення психології натовпу, інші виділяють важливість методичних підходів. Проте, інвестори, біржові спекулянти, котрі інвестують, як на довгий період, так і проводять фінансові високоризикові спекулятивні операції, використовують переважно фундаментальний аналіз для прийняття торгових рішень і вважають технічний аналіз складним для прогнозування та з ймовірнісними похибками.

Таким чином, виникає необхідність в уточненні поняття «технічний аналіз». «Технічний аналіз» – це економічна, графічно-математична система дослідження ціни, об'єму, відкритого інтересу учасників ринку для прогнозування тенденцій ринку та формування оптимальної торгової стратегії.

Надалі варто розглянути методи технічного аналізу, які можна класифікувати наступним чином (табл. 1).

Таблиця 1. Основні методи технічного аналізу

Методи технічного аналізу									
Основні	Чарти	Чарти динаміки цін активів	Допоміжні	Лінійні чарти	Закономірності	Паттерни	«Голова-плечі»	Алгоритмічні	Ковзні середні
		Чарти об'єму торгів		Чарти - японські свічки			«Сідло»		Смуги Боллінжера
		Чарти торгових позицій		Чарти - бари			«Прапор»		Момент
	Екзотичні чарти	«Вимпел»		Стохастичний осцилятор					
						«Діамант»		Індекси відносної сили	
								Рівні Фібоначчі	
								Хвилі Еліота	
								Лінії Гана	

Методи технічного аналізу можна поділити на такі: основні – до яких відносять чарти динаміки ціни активів, об'єму торгів, відкритих інтересів; допоміжні – динаміку цін, об'єм торгів, відкритих інтересів можна представити найбільш прийнятним для сприйняття видом діаграми лінією, японськими свічками, барами, хрестиками-нуліками; закономірності – паттерни, фігури, які є індикаторами зміни тенденцій ринку; алгоритмічні – ковзні середні, смуги Боллінжера, момент, стохастичний осцилятор, індекс відносної сили, рівні Фібоначчі, хвилі Еліота, лінії Гана, зазначені методи аналізують зміни рівнів ціни в часі та допомагають прогнозувати тренди в майбутньому.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Основною метою торгівлі на біржовому фінансовому ринку є отримання значних прибутків, проте така діяльність пов'язана з постійним фінансовим ризиком, який неможливо уникнути, проте можливо мінімізувати та спрогнозувати. Технічний аналіз показує закономірності руху цін та пропонує прогнозування майбутньої ситуації на біржовому фінансовому ринку з використанням індикаторів змін тенденцій. Тобто, проведення екстраполяції особливостей економічної ситуації в минулому на майбутнє.

Перспективним напрямом подальших досліджень є прогнозування тенденцій розвитку біржового фінансового ринку на основі застосування методу технічного аналізу.

References

1. Yaremenko, V. & Slipushko, O. (2008). *Novyi tлумachnyi slovnyk ukrainskoi movy* [New Explanatory Dictionary of the Ukrainian Language]. Kyiv: Akonit [in Ukrainian].
2. Nayman, E. L. (2009). *Malaya entsiklopediya treydera* [Trader's Small Encyclopedia]. Moskva: Alpina Biznes Buks [in Russian].
3. Elder, A. (2006). *Osnovy birzhevoy trgovli* [Basics of stock trading]. Moskva: Alpina Pabliher [in Russian].
4. Morgenson, G. & Harvey, C. (2002). *New York Times Dictionary of Money and Investing: The Essential A-to-Z Guide to the Language of the New Market*. NJ:Times Books.
5. Shvager, D. (2001). *Tekhnicheskii analiz. Polnyy kurs* [Technical analysis. Full course]. Moskva: Alpina Pabliher [in Russian].
6. Orliuk O. P. (Ed.) (2008). *Finansova entsyklopediia* [Financial Encyclopedia]. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
7. Morris, G. (2010). *Yaponskiye svechi. Metod analiza aktsiy i fyuchersov proverennyy vremenem* [Japanese candles. Time-tested stock and futures analysis method]. Moskva: Alpina Pabliher [in Russian].

THE ESSENCE OF THE CONCEPT OF «TECHNICAL ANALYSIS» AND METHODS

A. Kravchenko

The National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
 Heroev Oborony str., 15, Kyiv, 03041, Ukraine

It is substantiated the modern approaches to the disclosure of the essence of technical analysis as a method that allows the effective use of financial resources and focuses on changes in price dynamics in order to identify trends and predict the situation on the market are highlighted. It is noted that the prerequisite for the provision of profitable exchange activities is the analysis and forecasting of the situation on the stock market and financial markets. The importance of using technical analysis methods in forecasting the situation on the stock market and financial markets.

It is proposed the concept of technical analysis as an economic, graphic-mathematical system of price and volume research, the open interest of market participants for prediction of market trends and the formation of an optimal trading strategy. The classification of the basic methods of technical analysis is presented and their features are revealed, namely: the main ones - which include the charts of dynamics of the price of assets, volume of trading, open interests; auxiliary - the dynamics of prices, the volume of trading, open interests, can be represented as the most acceptable for perception of the view of the diagram with a line, Japanese candles, bars, crosses-nulls; regularities - patterns, figures, which are indicators of changing market trends; algorithmic - moving average, Bollinger bands, moment, stochastic oscillator, relative strength index, Fibonacci levels, Elliot waves, Ghana lines, etc. It is established that the main purpose of trading in the stock market is to maximize profits, but this activity is associated with a constant

financial risk that cannot be avoided, but only minimized and predicted in future.

Keywords: *technical analysis, charts, patterns, algorithms, technical analysis of the exchange financial market, forecasting of the exchange financial market.*

СУЩНОСТЬ ПОНЯТИЯ «ТЕХНИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ» И ЕГО МЕТОДЫ

А. С. Кравченко

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины
ул. Героев Оборона, 15, г. Киев, 03041, Украина

Представлены современные подходы к раскрытию сути технического анализа в качестве метода, который позволяет эффективно использовать финансовые ресурсы и фокусируется на изменении динамики цен с целью определения трендов и прогнозирования ситуации на рынке. Отмечено, что предпосылкой обеспечения прибыльной биржевой деятельности является осуществление анализа и прогнозирования ситуации на биржевом товарном и финансовом рынках. Обоснована важность применения методов технического анализа в осуществлении прогнозирования ситуации на биржевом товарном и финансовом рынках.

Предложено уточненное понятие технического анализа как экономической, графически-математической системы исследования цены, объема, открытого интереса участников рынка для прогнозирования

тенденций рынка и формирование оптимальной торговой стратегии. Высветлена классификация основных методов технического анализа и раскрыта их особенность, а именно: основные – к которым относят, чарты динамики цены активов, объема торгов, открытых интересов; вспомогательные – динамику цен, объем торгов, открытых интересов, можно представить наиболее приемлемым для восприятия видом диаграммы линией, японскими свечами, барами, крестик-нолики; закономерности – паттерны, фигуры, которые являются индикаторами изменения тенденций рынка; алгоритмические – скользящие средние, полосы Боллинджера, момент, стохастический осциллятор, индекс относительной силы, уровни Фибоначчи, волны Эллиота, линии Гана и др. Установлено, что основной целью торговли на биржевом финансовом рынке является получение максимальных прибылей, однако такая деятельность связана с постоянным финансовым риском, который невозможно избежать, а только минимизировать и спрогнозировать на будущее.

Ключевые слова: *технический анализ, чарты, паттерны, алгоритмы, технический анализ биржевого финансового рынка, прогнозирование биржевого финансового рынка.*